

KVALITETSDEKLARATION

Strandnära markanvändning – Befolkning på öar utan fastlandsförbindelse via bro

Ämnesområde

Miljö

Statistikområde

Markanvändning

Produktkod

MI0812

Referenstid

2018-12-31

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	9
2.2.4 Bortfall	9
2.2.5 Bearbetning	10
2.2.6 Modellantaganden	11
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	11
3 Aktualitet och punktlighet	12
3.1 Framställningstid	12
3.2 Frekvens	12
3.3 Punktlighet	12
4 Tillgänglighet och tydlighet	12
4.1 Tillgång till statistiken	12
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	12
4.3 Presentation	12
4.4 Dokumentation	12
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	13
5.1 Jämförbarhet över tid	13
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	13
5.3 Sam användbarhet i övrigt	13
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	14
D Uppgiftsskyldighet	14
E EU-reglering och internationell rapportering	14
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken redovisar fakta om befolkning på öar i Sverige, vilka saknar fastlandsförbindelse via bro. Statistiken bygger på SCB:s geografiska avgränsning av öar utan fastlandsförbindelse via bro. Statistiken används framförallt för att mäta, analysera och besluta om åtgärder avseende tillgänglighet via transportnätet och regionala skillnader i Sverige.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken avser att beskriva befolkningsutvecklingen på geografiskt avgränsade områden, där det kan finnas begränsningar i tillgänglighet via transportsystemet. I statistiken utgörs begränsningen av att befolkningen bor på öar utan fastlandsförbindelse via bro, där vatten kan utgöra ett hinder för transporter till allmän service. Eftersom Sverige har flera skärgårdsregioner finns det en efterfrågan på statistik som beskriver de här områdena. Den utgör ett komplement till statistik aggregerad på kommun- eller länsnivå, i sammanhang där de speciella förhållanden som råder för öar utan broförbindelse kan behöva särskiljas. Befolkningsutvecklingen på öarna utgör då en indikator för levnadsförhållanden i dessa områden.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används framförallt för att mäta, analysera och besluta om åtgärder avseende tillgänglighet via transportnätet och andra regionalpolitiska åtgärder. SCB har tidigare haft kontakt med användare inom olika delar av samhället, till exempel på regeringskansliet, intresseorganisationer för skärgårdar, privatpersoner och media.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken över befolkning på öar är en del av SCB:s statistik över strandnära markanvändning, där den geografiska avgränsningen av statistiken bestäms av avståndet till vattenytor. Strand definieras som linjen där vatten möter land, oavsett om vattnet är hav eller inlands-/sötvatten.

I statistiken över strandnära markanvändning ingår även basuppgifter om kust, stränder och öar, i form av längder, antal, arealer och omkrets. Basuppgifterna uppdateras intermittent vid behov. Statistik över strandnära befolkning och bebyggelse redovisar antal folkbokförda och byggnader inom ett visst avstånd från stränder. Befolkning på öar redovisar antal folkbokförda inom de geografiska enheter som SCB har avgränsat som öar.

Den här kvalitetsdeklarationen avser endast statistiken över antal folkbokförda på öar som saknar fastlandsförbindelse via bro, publicerad i november 2019. För information om andra publikationer inom statistikprodukten hänvisar SCB till dokumentation särskilt kopplad till dessa, se statistikens produktsida www.scb.se/mi0812.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulation för undersökningen är öar utan fastlandsförbindelse via bro, enligt SCB:s definition.

Intressepopulation är Sveriges öar utan fastlandsförbindelse via bro. Skillnaden mellan målpopulation och intressepopulation utgörs av skillnaden mellan SCB:s definition av öarna och användarnas åsikter och förväntningar på detsamma. Definitionen anses dock vara så tydlig att skillnaden bör vara minimal.

Observationsobjekt är resultatet av SCB:s avgränsning av öar utan fastlandsförbindelse via bro. Referensåret 2018 är antalet objekt 541. Bearbetningen bygger på totalregister. Observationsobjekt bör därför stämma väl överens med målobjekt. Saknade värden, bortfall och andra felaktigheter i de register som används i bearbetningen kan leda till både över- och undertäckning av antalet. Det utgör skillnaden mellan målobjekt och observationsobjekt. Se mer i avsnitt 2.2.2 *Ramtäckning*.

1.2.2 Variabler

Observationsvariabler i undersökningen utgörs av den statistik som tas fram, utifrån underlaget *öar utan fastlandsförbindelse via bro*. Följande variabler redovisas:

1. Antal öar med folkbokförd befolkning
2. Antal folkbokförda
3. Antal byggnader totalt
4. Antal bostadsbyggnader
5. Antal tätorter
6. Landareal

Målvariabler är den statistik som SCB avser att producera och publicera. De stämmer väl överens med observationsvariablerna. SCB har god tillgång till register som underlag för att producera all den statistik som ryms inom målvariablerna.

Den statistik som inte ryms inom SCB:s anslagsproduktion och den officiella statistiken utgör glappet mellan intressevariabler och målvariabler. Exempel på ytterligare statistik som efterfrågas är en mer detaljerad redovisning på enskilda öar, fler redovisningsår och fler variabler som beskriver befolkningen. Användare kan få tillgång till fler variabler via specialuttag, som produceras i uppdragsform.

1.2.3 Statistiska mått

Centrala målstorheter med statistiska mått är:

1. **Antal** öar / folkbokförda / byggnader / tätorter
2. **Arealer i hektar**

1.2.4 Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper används för de olika variablerna:

Typ av region

1. *Region avseende administrativ enhet*

Värden Region

kommun

län

riket

summeringar till funktionella regioner, t.ex. SKL:s kommunindelning

summeringar till NUTS

Används för variabler:

- a. Antal öar med folkbokförda
- b. Antal folkbokförda
- c. Antal byggnader totalt
- d. Antal bostadsbyggnader

2. Typ av vatten

Värden Typ av vatten

öar i hav

öar i sötvatten

samtliga öar

Används för variabler:

- a. Antal öar med folkbokförda
- b. Antal folkbokförda
- c. Antal byggnader totalt
- d. Antal bostadsbyggnader

3. Öar utan broförbindelse till fastland och med minst 10 folkbokförda invånare 2018-12-31. Redovisning på enskilt ö-område.

Värden Ö-område

Ö-område (130 redovisningsobjekt med enskilda öar)

Används för variabler:

- a. Folkmängd
- b. Antal folkbokförda
- c. Antal byggnader totalt
- d. Antal bostadsbyggnader
- e. Antal tätorter
- f. Landareal

1.2.5 Referenstider

De referenstider som ingår i målstorheterna är:

1. Antal öar, befolkning och byggnader redovisas för referenstidpunkterna
 - a. 2010-12-31
 - b. 2015-12-31
 - c. 2018-12-31
2. Antal tätorter och landareal redovisas för referenstidpunkten 2018-12-31.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de redovisade statistikvärdena beror på två faktorer:

1. Kvalitet i SCB:s avgränsning av öar utan fastlandsförbindelse via bro.
2. Kvalitet i de register som används för bearbetning av statistik.

Avgränsning av öar har gjorts av SCB med hjälp av data från följande register:

- Lantmäteriets Fastighetskarta, uttag i januari 2014. Uppgifter om vatten och markanvändning. Skala 1:10 000.

Samtliga öar i Sverige avgränsades under 2014, med referensår 2013. SCB:s register över öar uppdateras intermittent vid behov. Det har inte funnits behov av en ny uppdatering inför 2018 års statistik, p.g.a. att större förändringar i underlagsdata saknas.

Öarnas fastlandsförbindelse via bro fastställs utifrån uppgifter från Trafikverkets Nationella vägdatabas (NVDB), referensår 2019-01-01, samt via okulär granskning mot Lantmäteriets visningstjänster med topografiska kartor och ortofoton.

Uppgifter om typ av vatten, som anger om öar är belägna i hav eller sötvatten, hämtas från SCB:s register över vattenytor 2019, som används vid produktion av officiell statistik över land- och vattenarealer, inom produkt MI08021. Registret bygger på uppgifter från Lantmäteriet och SMHI.

Uppgifter om befolkning bygger på registret över totalbefolkningen (RTB), som innehåller uppgifter om personer folkbokförda i Sverige. Uppgifterna har kombinerats med Lantmäteriets koordinatsatta adressregister, vilket har gett en koppling till geografi.

Uppgifter om byggnader hämtas från Lantmäteriets fastighetsregister, byggnadsdelen. Uppgifterna avser den 1 januari respektive år. Samtliga gällande byggnader används (BYGGNSTAT=1). Uppgifter om bostadsbebyggelse hämtas från Lantmäteriets fastighetsregister, byggnadsdelen, variabel TYPBEBYGG, värde 1=Bostad.

Uppgifter om tätorter hämtas från SCB:s register över tätorter 2018².

När statistiken om byggnader samredovisas med statistik över befolkning, kopplas byggnader den 1 januari år X till statistik över befolkning den 31 december år X-1. Det betyder att byggnader 2019-01-01 redovisas för referenstidpunkt 2018-12-31.

Byggnader som redovisas för referenstidpunkt 2010-12-31 har hämtats från ett register som avser 2011-06-30. Det beror på att tidigare versioner av registret saknas.

Alla register som används i undersökningen är totalregister som kontinuerligt uppdateras och är väl dokumenterade. Tillförlitligheten är därför generellt

¹ www.scb.se/mi0802

² www.scb.se/mi0810

god och de redovisade statistikvärdena skattar sina målstorheter väl.
Stickprovs- och urvalsfel förekommer inte.

Rimlighet i statistikvärden bedöms mot tidigare referensår inom produkten.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som har störst påverkan på statistikens kvalitet är, utan inbördes ordning:

- Bristar i de enskilda register som ligger till grund för avgränsning och statistikvärden. Det handlar om objekt som helt saknas eller har fel värden. Exempel på brister är:
 - o Byggnader i Lantmäteriets fastighetsregister saknas eller har fel klassificering.
 - o Uppdatering av värden släpar efter.
 - o Vägar i NVDB saknas. I den här statistiken har de identifierats i okulär granskning. 39 broförbindelser som saknades i NVDB hittades i den okulära granskningen.

För detaljer hänvisas till detaljerad dokumentation för varje register:

- o SCB:s Registret över totalbefolkningen (RTB)³
 - o Lantmäteriets Fastighetskarta⁴
 - o Lantmäteriets fastighetsregister⁵
- Eftersom statistiken baseras på flera olika källor finns en osäkerhet i hur dessa samspelar för att skapa en helhet, framförallt då de geografiska gränserna för ö-områden skapas av SCB. För att minska osäkerheten görs flera kontroller av mikrodata och resultatet av SCB:s bearbetning. Denna osäkerhetsfaktor beror både på de enskilda registrens kvalitet, samt metod och definition för SCB:s arbete.
 - En central del i produktionen är användningen av geokodade registerdata. Geokodningen är ett moment som görs utanför den här statistikens produktionsprocess, eftersom flera olika statistikprodukter använder samma geokodade register. Geokodningen innebär att administrativa värden om folkbokförda i RTB matchas mot koordinatbaserade register. Nyckel är adresser som har rapporterats in eller tidigare kopplats till registret. I de fall adressen är fel blir det ingen matchning. Vissa automatiska justeringar kan göras, via antaganden. Kvaliteten i RTB har bedömts som mycket god, av SCB och Skatteverket. Det fåtal individer som inte kan kopplas till adress, kopplas istället till fastighet eller kommun. Vid koppling till kommun geokodas befolkningen till mittpunkten för den största tätorten i kommunen.

³ <https://www.scb.se/contentassets/8f66bcf5abc34d0b98afa4fcbfc0e060/rtb-bar-2016.pdf>

⁴ <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/geodataprodukter/fastighetskartan/?steg=1>

⁵ <https://www.lantmateriet.se/sv/Fastigheter/Fastighetsinformation/Fastighetsregistret/>

- De ö-namn (variabel *ö-områden*) som redovisas i SCB:s statistik ska inte betraktas som officiella namn, utan som beteckningar vilka är representativa för de geografiska områden som SCB:s statistik avser. Officiella ortnamn hanteras av Lantmäteriets ortnamnsenhet och registreras i Lantmäteriets ortnamnsregister.

2.2.1 Urval

Statistiken bygger på ett totalregister över öar utan fastlandsförbindelse via bro, enligt SCB:s definition. Statistiken produceras med hjälp av uppgifter i totalregister, där inga urval görs. Tillförlitligheten är därmed god avseende denna aspekt.

2.2.2 Ramtäckning

Risk för över- eller undertäckning förekommer i dessa fall:

- Både över- eller undertäckning kan uppstå på grund av brister i noggrannheten för koordinater. Det avser alla koordinatsatta register. Exempel på fel är att koordinat avser en annan plats än verkligt värde eller att koordinat helt saknas och leder till saknat värdet. Vid arbetet med statistiken gör SCB okulär granskning av alla öar utan fastlandsförbindelse med bro, via digitala kartor. Syftet är att hitta eventuella fel i den automatiska bearbetningen. I granskningen används WMS-tjänster med topografisk karta från Lantmäteriet. Vid behov används även ortofoton.
- Vatten som inte visas i skala 1:10 000 ingår inte i materialet, vilket kan leda till undertäckning, d.v.s. att det statistiska materialet missar en del av verklighetens detaljer. Eftersom statistiken endast redovisar öar av den storleken att de rymmer bostadsbyggnader och folkbokförd befolkning, antas problemet vara minimalt.
- Fastighetsregistrets byggnadsdel saknar uppgifter om byggnad eller uppger fel klassificering av byggnad. Det är en kvalitetsbrist som kan påverka statistiken över byggnader. SCB:s statistik inom den här produkten är dock mycket översiktlig, eftersom endast totalt antal byggnader, respektive totalt antal bostadsbyggnader redovisas. En mer detaljerad uppdelning av statistiken hade ställt högre krav på kvaliteten i grundregistren.
- Nationella vägdatabasen saknar vägar och broar.
- Detaljer i definitionen av begrepp som används i statistiken, såsom ö, fastlandsförbindelse och bro, kan leda till både under- och övertäckning, i förhållande till användarens bild av hur begreppen bör definieras och avgränsas. Det här dokumentet avser att redovisa SCB:s definitioner av begreppen, för att minimera misstolkningar av statistiken.

Sammanfattningsvis anses riskerna för över- och undertäckning som små, vilket har kunnat bedömas i samband med okulär granskning av geodata, samt dokumentation av de register som statistiken bygger på.

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken är SCB:s avgränsning av öar utan fastlandsförbindelse via bro. De görs av SCB, med hjälp av data från följande register:

- Lantmäteriets Fastighetskarta, uttag i januari 2014. Uppgifter om vatten och markanvändning. Skala 1:10 000.
- Trafikverkets Nationella vägdatabas (NVDB), referenstidpunkt 2019-01-01
- Lantmäteriets visningstjänster med topografisk kartinformation och ortofoton.

Vid produktion av statistik har följande register använts:

- SCB:s Registret över totalbefolkningen (RTB) med referenstidpunkt 31 december referensåret, kombinerat med Lantmäteriets adressregister, årligt uttag. Uppgifter om antal folkbokförda per adresskoordinat. Data avser åren 2010, 2015 och 2018.
- Lantmäteriets Fastighetsregister (FR), byggnadsdelen, med referenstidpunkt 1 januari. En punktkoordinat per byggnad. Samtliga gällande byggnader används (BYGGNSTAT=1). Uppgifter om bostadsbebyggelse hämtas från Lantmäteriets fastighetsregister, byggnadsdelen, variabel TYPBEBYGG, värde 1=Bostad.
- Lantmäteriets Fastighetskarta, uttag i januari 2019. Uppgifter om kommuner och län.
- SCB:s vattenkarta med uppgifter om havsvatten, 2019-01-01
- Tätorter 2018, SCB

För information om insamling av registeruppgifter, se dokumentation av respektive register.

Tillförlitligheten avseende mätning är beroende av de enskilda registrens kvalitet, se även avsnitt 2.2 *Osäkerhetskällor*. Eftersom registren är totalregister som kontinuerligt uppdateras och är väl dokumenterade, bedöms tillförlitligheten som god.

2.2.4 Bortfall

Undersökningen baseras helt på totalregister. Svartsbortfall förekommer därför inte i denna undersökning.

Saknade värden i RTB kan bero på felaktigheter i folkbokföringen, som hanteras av Skatteverket. De bedöms dock som små.

Det partiella bortfallet i Fastighetsregistret, som berör denna undersökning, avser byggnader och klassning av deras funktion eller ändamål. Den här statistiken särredovisar endast byggnadstypen Bostad, där kvaliteten generellt är god. Påverkan på statistiken anses därför vara liten.

Saknade värden eller felaktig klassning kan förekomma i Fastighetskartan, avseende information om vattenytor. De har använts för att avgränsa polygoner för öar. SCB arbetar för att minska felet genom att endast särredovisa större öar, där kvaliteten är säkrare. En okulär granskning görs

också av samtliga öar inom denna statistikomgång, i syfte att kvalitetssäkra produktionen.

Saknade värden eller felaktig klassning kan förekomma i NVDB, avseende uppgifter om vägar. För att minska eventuellt fel har en granskning av samtliga observationsobjekt gjorts mot referensdata från Lantmäteriet. Saknade broförbindelser har då kunnat imputeras för att undvika bortfall av den här typen. Att broarna existerar har kunnat säkerställas genom information i ortofoton/flygfoton. Det som är mer osäkert är om de är tillgängliga för biltrafik eller endast för gång och cykel. SCB har ändå valt att inkludera dem i registret.

2.2.5 Bearbetning

Samtliga öar i Sverige har avgränsats med referensår 2013. Registret uppdateras intermittent vid behov. Det har inte funnits behov av en ny uppdatering inför 2018 års statistik, p.g.a. att inga större förändringar av underlagsdata har gjorts. Dokumentation av SCB:s register över öar finns i form av Beskrivning av statistiken, SCBDOK och detaljerad information om registret med referensår 2013⁶.

Öar utan broförbindelse till fastland fastställs genom okulär granskning av geodata mot referensdata i Lantmäteriets visningstjänster. Bedömning görs med stöd av uppgifter från Trafikverkets NVDB, referensår 2019-01-01. Om en väglinje i NVDB finns inom en buffert på 10 meter runt en ö-polygon, finns skäl att anta att ö-polygonen har en broförbindelse. I den okulära granskningen görs bedömningen om bron existerar enligt Lantmäteriets topografiska karta och ortofoton, samt om bron binder samman ön med Sveriges fastland.

Även öar som saknar väglinje inom 10-meters-bufferten granskas, i syfte att hitta broar som saknas i NVDB. I granskningen hittades 39 broförbindelser som saknades i NVDB. Dessa har imputeras, för att undvika fel med övertäckning, d.v.s. att för många ö-områden inkluderas i statistiken.

Granskningen har endast gjorts av öar med personer folkbokförda 2018-12-31, vilka var cirka 1 000 till antalet.

Statistik om befolkning, byggnader och tätorter på öar beräknas i GIS-program med hjälp av koordinatsatta register, som matchas genom så kallad point-in-polygon-metod. Det innebär att värden för företeelser som faller inom öarnas ytor summeras och utgör statistikvärden. Summering görs på administrativa enheter (kommun, län, riket) och på enskilda öar. Beräkningarna har gjorts i GIS-programvaran MapInfo Pro.

Arealer har beräknats i GIS-programvaran MapInfo Pro.

Eftersom statistiken om byggnader samredovras med statistik över befolkning kopplas byggnader den 1 januari år X till statistik över befolkning den 31 december år X-1. Det betyder att exempelvis byggnader 2019-01-01 redovisas för referenstidpunkt 2018-12-31.

⁶ www.scb.se/mi0812

Sammanfattningsvis innehåller SCB:s bearbetning av statistiken inga moment som anses påverka statistikens kvalitet negativt.

2.2.6 Modellantaganden

SCB:s definition av öar är ett modellantagande, som har beskrivits i samband med att statistik med referensår 2013 publicerades⁷. Kortfattat har SCB skapat geodata med ö-polygoner, genom att anta att öarna utgörs av de "hål" som finns i Lantmäteriets karta över vatten (vattenskiktet i Fastighetskartan). De tomma ytorna antas därmed vara land omringat av vatten.

Fastland definieras som en större sammanhängande landmassa. I statistiken utgörs fastlandet av den större delen av Sverige. Gotland antas inte tillhöra fastlandet.

Öar utan broförbindelse till fastland saknar bro avsedd för bilväg. Gång- och cykelvägar ingår normalt inte i avgränsningen. I de fall broförbindelsen saknas i NVDB saknas kunskap om vägens kvalitet och tillgänglighet för biltrafik. SCB har ändå valt att ta med dessa broar i avgränsningen. 39 öar har tillkommit i undersökningen på det sättet.

Broförbindelse till fastland kan förekomma via andra öar. Det krävs då att samtliga öar i kedjan har broar avsedda för biltrafik och att någon av öarna har förbindelse med det svenska fastlandet.

Modellantagandets påverkan på tillförlitligheten beror på överensstämmelsen mellan SCB:s definition och användarnas förväntningar, vilket kan skilja sig mycket åt mellan olika typer av användare. I grunden är definitionen allmängiltig, då den fastslår att en ö är ett landområde omringat av vatten. Det är detaljerna i detta som kan diskuteras, till exempel hur vi ska hantera broförbindelser, konstgjort vatten (till exempel grävda kanaler), bifurkationer med mera. När antalet öar begränsas till att endast omfatta objekt utan broförbindelse, faller dock många oklarheter bort och definitionen av öarna blir enklare att förstå och enas kring.

Vi beräkning av antal folkbokförda görs ett antagande avseende personer folkbokförda som *Utan känt hemvist* och *På kommunen skriven*. Det är personer som av olika skäl saknar uppgift om folkbokföringsadress eller -fastighet. De har dock alltid uppgift om folkbokföringskommun. I den här statistiken antas dessa personer befinna sig i kommunens största tätort. Antagande görs för att undvika en restpost och skillnad mot övrig officiell statistik över befolkning per kommun. Det fel som antagandet kan orsaka bedöms som litet. De personer som detta avser utgör endast 0,14 procent av den totala befolkningen enligt RTB 2018-12-31.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik har inte publicerats inom produkten.

⁷ www.scb.se/mi0812

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken avseende 2018-12-31 publicerades 2019-11-28, knappt 11 månader efter referenstidpunkten. Framställningstid för statistiken var cirka 1,5 arbetsveckor under 2019, inklusive tid för granskning, dokumentation och utveckling av publiceringsformer.

3.2 Frekvens

Statistiken om öar publiceras intermittent, ungefär vart femte år.

Data för målstorheten *Antal öar totalt* produceras intermittent, vid behov. SCB har inga planer på närstående uppdatering av registret, med anledning av att inga större förändringar av underlagsdata har skett.

Data för målstorheten *Antal öar utan fastlandsförbindelse via bro* samlas in i samband med att statistiken för denna undersökning görs och redovisas, d.v.s. cirka vart femte år.

Data för målstorheterna befolkning och byggnader produceras årligen. Data för målstorheten antal tätorter produceras två gånger per femårsperiod. Att statistiken över öar inte har en tätare frekvens beror på användarnas efterfrågan på statistiken i kombination med SCB:s prioriteringar för hela statistikområden Markanvändning.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades vid den planerade tidpunkten, den 28 november 2019.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i SCB:s interaktiva statistikdatabas och sammanfattas i en statistiknyhet. Statistik över enskilda öar publiceras i en Excel-fil. Allt publicerat material finns tillgängligt på SCB:s webbplats, produktsidan www.scb.se/MI0812.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För specialbearbetningar, kontakta produktansvarig. Se kontaktuppgifter på sista sidan.

4.3 Presentation

Den huvudsakliga presentationen sker via SCB:s statistikdatabas på webben, där uppgifter presenteras i interaktiva tabeller med valbara variabler. Statistiknyheten är en sammanfattning utifrån vad som anses vara mest intressant för allmänhet och media.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i dokumentet *Statistikens framställning*. Statistikens kvalitet beskrivs i detta dokument. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/MI0812, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

De register och geodata som utgör underlag för statistiken förbättras kontinuerligt. Det leder till att statistiken kan skilja sig över åren både beroende på faktiska skillnader och på kvalitetsförbättringar i underlaget.

I tidigare statistikredovisning över befolkning på öar har antalet folkbokförda per fastighetskoordinat använts som underlag. Adresskoordinat ger dock en bättre precision, särskilt för så små geografiska enheter som öar kan utgöra. Därför är det ett bättre underlag för statistiken. För att förbättra jämförbarheten över tid har SCB kompletterat statistiken med referensåren 2010 och 2015, vilka också har beräknats med uppgifterna över befolkning per adress.

Befolkningsstatistiken avseende 2013 har inte kunnat räknas om, på grund av kvalitetsbrister i registret över befolkning per adress. Den statistik som redovisas avseende 2013, bygger därför fortfarande på befolkning per fastighet.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistik per kommun och län, med totala uppgifter om befolkning och byggnader, skulle kunna jämföras med statistiken inom den här produkten, om syftet är att beräkna andel för företeelser på öar. Uppgifterna bygger på samma grundregister.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Regiontypen "ö" används inte i andra undersökningar. Jämförelser med annan statistik är därför svår att göra.

5.4 Numerisk överensstämmelse

En av öarna bland observationsobjekten är belägen i flera kommuner. Statistiken över antal öar per kommun kan därför inte summeras direkt till antal öar per län och riket. I övrigt finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

SCB:s statistik inom denna produkt ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För den gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den

publicerade statistiken. Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Ingen direktinsamling av data görs till denna undersökning. Gallring av uppgifter är därför inte aktuellt för den här undersökningens del.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering av denna statistik föreligger inte.

F Historik

SCB:s statistik över kust, stränder och öar skapades år 2000, med syftet att publicera basinformation om Sveriges geografi avseende kust, stränder och öar. Basuppgifterna bestod av statistik om kust- och strandlängd, antal, areal och omkrets för öar, samt befolkning och byggnader på öar och längs vatten. Befolkning på öar uppdaterades därefter för åren 2005 och 2008. En rapport om smala vattendrag togs fram för år 2005.

Tack vare SCB:s medverkan i geodatasamverkan, från 2011, förbättrades möjligheterna att uppdatera statistiken genom ökad tillgång på geodata från framförallt Lantmäteriet. Under 2012 uppdaterades därför statistiken om kust- och strandlängder.

Under 2014 gjordes helt ny statistik som beskrev befolkningen inom 100 meter från vatten. Vatten och befolkningsuppgifter för 2013 kombinerades med uppgifter om befolkningens könsfördelning, ålder, utbildningsnivå, förvärvsarbete och inkomst.

2014 gjordes även nya polygoner för öar i Sverige, med referensår 2013. På grund av bättre kvalitet på Lantmäteriets vattenkarta innebar den nya statistiken stora förändringar i antalet öar, särskilt i fjällområdena och Norrbottens län. En delvis annan definition av öar ledde till att fler öar inkluderades i statistiken, bland annat Södertörn-Nacka i Stockholms län. All statistik om öar uppdaterades och flera nya tabeller i SSD skapades.

Vid den senaste publiceringen har omprioriteringar gjorts inom statistikområdet Markanvändning, utifrån analys av efterfrågan på statistik inom området. Det har lett till färre tabeller och variabler avseende öar. Statistiken omfattar nu endast öar utan fastlandsförbindelse via bro, med folkbokförd befolkning. Statistik som avser alla andra öar i Sverige kommer därför inte att uppdateras. Det avser till exempel det totala antalet öar och öar **med** broförbindelse till fastland.

Under 2020 avser SCB att se över de andra delarna av statistikprodukten *Strandnära markanvändning*. Det är framförallt strukturen på tabellerna i statistikdatabasen som ska se över, samt innehållet i den statistik som avser strandnära byggande.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	SCB
Kontaktinformation	Karin Hedeklint, enheten Samhällsbyggnad och turism
E-post	mark.vatten.gis@scb.se
Telefon	010 479 45 14